

FINANSTILSYNETTHE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY

Til høringsinstanser

10.06.2011

SAKSBEHANDLER:

Hanne Husebø Hagen

DIR.TLF:

22 93 99 37

VÅR REFERANSE:

11/2642

ARKIVKODE:

372.3

DERES REFERANSE:

06/577 AAN

IKKE OFFENTLIGHETSVURDERT

Utkast til høringsbrev – rapportering av risikokonsentrasjoner

I brev til Finanstilsynet av 1. april 2011 ber Finansdepartementet om at det utarbeides og gjennomføres konkrete forpliktelser i norsk rett i samsvar med Europaparlaments- og rådsdirektiv 2002/87/EF – heretter kalt konglomeratdirektivet - artikkel 7 (2) om risikokonsentrasjoner. Finanstilsynet foreslår på denne bakgrunn at det innføres rapportering av betydelige risikokonsentrasjoner i tverrsektorielle finansielle grupper. Finanstilsynet innførte rapportering av konserninterne transaksjoner og soliditetskrav for tverrsektorielle finansielle grupper fra og med 2009, som også er forpliktelser etter konglomeratdirektivet.

1. Hjemmel for rapporteringsplikten

Ved lov av 10. juni 2005 nr. 43 ble de lovendringene som var nødvendige for å gjennomføre konglomeratdirektivet i norsk rett vedtatt. Det ble bl.a. foretatt endringer i finansieringsvirksomhetsloven for å oppfylle forpliktelsene etter direktivet. Lovendringene trådte i kraft 1. januar 2006. I kjølvannet av disse lovendringene ble det innført en ny konsolideringsforskrift i 2007.¹ Finanstilsynet foreslår med dette at konglomeratdirektivets artikkel 7 (2) implementeres i norsk rett ved at det innføres rapportering av betydelige risikokonsentrasjoner i tverrsektorielle finansielle grupper. Rapporteringen innhentes med hjemmel i finanstilsynsloven § 4-3 der det fremgår at Finanstilsynet kan pålegge de institusjoner det har tilsyn med å sende inn oppgaver og opplysninger “på den måten Finanstilsynet bestemmer og som tilsynet mener det trenger for å utføre sitt verv”.

2. Hvem omfattes av rapporteringsplikten

Konglomeratdirektivet omhandler finansielle konglomerater (grupper bestående av forsikringsselskap og for eksempel bank/verdipapirforetak) som oppfyller visse terskelverdier omtalt i direktivets artikkel 3. Konsolideringsforskriften § 2 andre ledd omfatter imidlertid alle tverrsektorielle finansielle grupper, uavhengig av konglomeratdirektivets terskelverdier. Rapporteringsplikten vedrørende gruppeinterne transaksjoner som følger av konglomeratdirektivet er også innført for alle tverrsektorielle grupper. Finanstilsynet foreslås følgelig at det innføres rapportering av risikokonsentrasjoner for alle tverrsektorielle finansielle grupper som definert i konsolideringsforskriftens § 2 (2). Med tverrsektoriell finansiell gruppe menes finansiell gruppe som i tillegg til å omfatte banker, finansieringsforetak, verdipapirforetak eller forvaltningsselskap for verdipapirfond med tillatelse til å drive aktiv forvaltning, også omfatter forsikringsselskap. I forskriftens § 2 (1) er finansiell gruppe definert som gruppe av foretak som dannes ved at en institusjon som nevnt i § 1 har en kapitalinteresse i eller er underlagt felles ledelse med et annet foretak. Etter konsolideringsforskriftens § 1 gjelder forskriften forretningsbanker, sparebanker, finansieringsforetak,

¹ Forskrift nr. 121 av 31. januar 2007 om anvendelse av soliditetsregler på konsolidert basis mv.

forsikringsselskap, holdingselskap i finanskonsern, verdipapirforetak, forvaltningsselskap for verdipapirfond med tillatelse til å drive aktiv forvaltning, og holdingselskap som nevnt i verdipapirhandeloven § 9-21 første ledd nr. 3.

3. Rapporteringsfrekvens og frist for innrapportering

Det følger av konglomeratdirektivet artikkel 7 nr. 2 at rapportering av betydelige risikokonsentrasjoner på konglomeratplan skal skje regelmessig og minst én gang i året. Finanstilsynet foreslår følgelig at det innføres årlig rapportering av risikokonsentrasjoner for tverrsektorielle grupper, med rapporteringsfrist 90 dager etter årets utløp. Det er også innført årlig rapportering av interne transaksjoner og soliditetskrav for tverrsektorielle grupper med rapporteringsfrist 31. mars og 1. mai. I tråd med konglomeratdirektivets artikkel 7 nr. 2 legges det til grunn at konsernspissen skal rapportere på vegne av den tverrsektorielle finansielle gruppen.

4. Hva skal rapporteres – betydelige risikokonsentrasjoner

I konglomeratdirektivets artikkel 2 nr. 19 defineres risikokonsentrasjon som alle eksponeringer med tapspotensial for enhetene i det finansielle konglomeratet som er store nok til å true solvensen eller den finansielle stillingen generelt til de regulerte foretakene i det finansielle konglomeratet; slike eksponeringer kan følge av motpartsrisiko/kredittrisiko, investeringsrisiko, forsikringsrisiko, markedsrisiko, andre risikoer, eller en kombinasjon av eller interaksjon mellom slike risikoer. Det fremgår at det kun er betydelige risikokonsentrasjoner som skal rapporteres. Vedlegg II i direktivet åpner for at flere typer risiko kan kreves rapportert. I direktivets vedlegg II står det også at det skal tas hensyn til det finansielle konglomeratets særskilte konsern- og risikohåndteringsstruktur ved fastsettelse av risikotyper som skal rapporteres.

Risikokonsentrasjon kan forstås som stor eksponering innenfor én risikotype (som for eksempel kredittrisiko), eller mot motparter med lik risikoprofil (som for eksempel én enkeltnæring, ett geografisk område eller én valuta). Risikokonsentrasjon kan oppstå ved samlet stor eksponering i form av mange (mindre) engasjementer (eksponeringer) med lik risiko, eller ved få og store engasjementer med lik risiko. Man må være oppmerksom på at ett enkeltengasjement kan bidra til konsentrasjon innenfor flere av dimensjonene nevnt ovenfor. Det kan også være tilfeller der samlet eksponering blir stor dersom en gruppe er eksponert gjennom (mindre) engasjementer innenfor mange forskjellige risikotyper, f.eks. eksponering gjennom mange typer risikoer mot ett land.

Konglomeratdirektivet inneholder ingen definisjon av hva som er å anse som betydelige risikokonsentrasjoner og følgelig hva slags risikokonsentrasjoner som er rapporteringspliktige. Ifølge direktivets vedlegg 2 skal det fastsettes hvilke risikotyper som er aktuelle for det enkelte konglomerat. Videre skal det for det enkelte konglomerat fastsettes passende grenser for hvilke risikokonsentrasjoner som er betydelige på grunnlag av lovfestet ansvarlig kapital og eller/forsikringstekniske avsetninger. I Norge var det 10 tverrsektorielle finansielle grupper ved utgangen av 2010 etter definisjonen i konsolideringsforskriften § 2 (2).

I første omgang finner Finanstilsynet det mest hensiktsmessig at alle tverrsektorielle finansielle grupper rapporterer betydelige risikokonsentrasjoner årlig ved å sende Finanstilsynet en risikorapport som omhandler risikokonsentrasjoner som beskrevet i konglomeratdirektivet med tilhørende vedlegg. På sikt kan det bli aktuelt å foreta en individuell fastsettelse av risikotyper og terskelverdier for den enkelte tverrsektorielle finansielle gruppe.

5. Forslag til risikorapport - risikokonsentrasjoner

Alle tverrsektorielle finansielle grupper, dvs. alle institusjoner som omfattes av konsolideringsplikten etter konsolideringsforskriften § 2 (2), skal rapportere betydelige risikokonsentrasjoner ved å sende en årlig risikorapport som omhandler risikokonsentrasjoner til Finanstilsynet. Første rapportering er per 31. desember 2011. Rapporteringsfristen er satt til 31. mars 2012. Det legges til grunn at konsernspissen rapporterer på vegne av den tverrsektorielle finansielle gruppen.

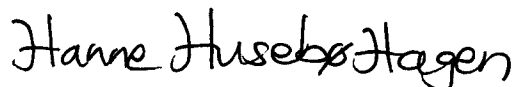
Risikorapporten skal omhandle de risikotyper som nevnes i konglomeratdirektivet og som kan anses som et minimum av typer risiko det skal innhentes opplysninger om.

Den tverrsektorielle finansielle gruppen må vurdere hvilke eksponeringer som isolert sett eller samlet gir en risikokonsentrasjon som er å anse som betydelig ved at de(n) har et tapspotensial som kan true solvensen eller den finansielle stillingen generelt til enhetene i den tverrsektorielle gruppen. Videre er det spesielt fokus på eksponeringer i ulike deler av gruppen som samlet utgjør en betydelig risikokonsentrasjon. Det skal fortrinnsvis gis både en kvalitativ og kvantitativ redegjørelse for aktuelle risikokonsentrasjoner i den tverrsektorielle finansielle gruppen, uten at det settes en kvantitativ grense for hvilke engasjementer/sum engasjementer som omfattes av rapporteringsplikten.

Det vises i denne forbindelse til finansieringsvirksomhetsloven § 2-9 d) der det fremgår at en finansinstitusjon skal ha hensiktsmessige retningslinjer og rutiner for å identifisere, styre, overvåke og rapportere risiko institusjonen er, eller kan bli eksponert for.

For Finanstilsynet

Anne Stine Aakvaag
seksjonssjef

Hanne Husebø Hagen
seniorrådgiver